FÖRSLAG TILL BESLUT

Stockholms läns landsting

REGIONSTYRELSEN 2019-02-19

Vänsterpartiet

Ärende nr 11
LS 2017-1512

Klimatfärdplan 2050 för Stockholmsregionen

Vänsterpartiet tackar tillväxt- och regionplaneförvaltningen och nämnden för arbetet med att ta fram Klimatfärdplan 2050 för Stockholmsregionen. Ett oerhört viktigt och centralt dokument för regionens framtid, och regionens ansvar för att bidra till att de nationella klimat- och miljömålen uppnås. Den är väl genomarbetad med en rejäl kunskapsbank med viktiga åtgärder på regional nivå samt tabeller över möjliga åtgärder och verktyg samt bidrag till måluppfyllelse inom olika sektorer. Vår övertygelse är dock att det krävs tydligare skrivningar om hur Klimatfärdplanen ska förverkligas. Vad kommer bli förvaltningens roll? Vi skulle vilja se större ambitionerna med konkreta förslag på hur förvaltningen kan arbeta med färdplanen för att nå netto-nollutsläpp för regionen. Vad behöver förvaltningen för muskler och resurser för att förverkliga planen? Utan rejäla resurser riskerar färdplanen bli tandlös.

Ett annat problem är att färdplanen nöjer sig med att visa översiktliga utsläppsbanor mot ett netto-noll-utsläpp år 2045. Vi saknar en analys som pekar på hur stora utsläppsminskningar måste vara längs vägen. Denna analys anser vi borde konkretiseras med uppsatta delmål för vartannat år fram till år 2045. Vad ska ha skett till 2020, 2022, och så vidare? Hur ska annars en meningsfull och relevant uppföljning och utvärdering kunna göras två gånger per mandatperiod om konkreta delmål saknas? Utvärderingar mot dessa delmål skulle åskådliggöra om vi är på väg att nå målen för år 2030 och år 2045, och därmed ge en annan tyngd åt utvärderingarna.

Klimatfärdplanen redogör övergripande för målkonflikter som finns men inte hur de måste hanteras. Den uppenbara målkonflikt som finns i å ena sidan planera för nya motorvägar och utbyggnad av Arlanda och å andra sidan försöka minska utsläppen av klimatgaser adresseras inte på allvar. I planen formuleras det en strävan efter ”en dämpad utvecklingstakt av flyg- bil- och lastbilstrafiken”, när trafiken istället måste minska om vi ska nå målen. Enbart motorvägen Förbifart Stockholm leder enligt Länsstyrelsen till en beräknad ökning av bilåkandet med 30-40 procent, samtidigt som målet är att minska bilismen kraftigt – det går helt enkelt inte ihop. Fortsatt massbilism är inte vägen framåt. Även om vi lyckas få fordonsflottan fossilfri krävs det enorma resurser att tillverka en bil samt bygga och underhålla vägar. I planen talas det om att ”flygplatskapaciteten måste anpassas till framtidens behov av internationell tillgänglighet och varuförsörjning”, istället för vad klimatet sätter för gränser för flyget. Flyget måste också minska, inte öka, då det vare sig finns några lösningar inom överskådlig framtid på flygets höghöjdseffekter på klimatet eller hur flyget i stor skala

skulle kunna drivas fossilfritt. När målet är att skapa en region utan klimatpåverkande utsläpp måste det till kraftiga åtgärder för att minska massbilismen och flygandet.

Det krävs krafttag för att motverka utvecklingen av trafik och konsumtion för att få till de nödvändiga kraftiga minskningarna för att nå målen, och vi hade gärna sett exempel på sådana krafttag i färdplanen. Som ett exempel vill vi trycka på att en av de absolut största klimatvinsterna landstinget kan bidra med är att planera och verka för en substantiell överflyttning från privatbilism till kollektiva resor.

Med hänvisning till ovanstående föreslås regionstyrelsen föreslå att regionfullmäktige beslutar följande:

att komplettera Klimatfärdplan 2050 med skrivningar angående

1. Delmål för utsläpp, där det övergripande målet om netto-noll utsläpp år 2045 bryts ner för preciserade utsläppsminskningar vartannat år, och som därmed kan bidra till en meningsfull uppföljning två gånger per mandatperiod
2. Konkreta åtgärder för att åstadkomma de utsläppsminskningarna från bilismen, flyget och konsumtion som är nödvändiga för att nå netto-noll utsläpp år 2045
3. Hur Stockholms läns landsting/Region Stockholm ska arbeta för att realisera skrivningarna i färdplanen

att tillsätta en utredning för att undersöka vilka resurser som tillväxt- och regionplaneförvaltningen behöver för arbetet med att realisera planen